

בס"ד. שיחת ש"פ מטות-מסעי, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשי"ט.

בלתי מוגה

א. דובר אודות בני גד ובני ראובן שביקשו נחלה בעבר הירדן¹, כדי לעסוק במרעה צאן, ללא טרדות מעניני עוה"ז, בדוגמת המרגלים שרצו שכל בני ישראל במדבר בהבדלה מעניני העולם², אלא, שבני גד ובני ראובן רצו שתהי' הנהגה זו אצל מיעוט בני³, ועל זה הסכים משה רבינו, לאחר שהי' אצלם ענין המס"נ על כיבוש ארץ ישראל, באמרם "ואנחנו נחלץ חושים לפני בני ישראל"⁴ — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א⁵ (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ח ע' 186 ואילך.

ב. ויש להוסיף בזה:

לאחרי שמשה הסכים שבני גד ובני ראובן יקבלו נחלה בעבר הירדן — הרי על ידם נתקדש גם עבר הירדן⁶, כפי שמצינו שבנוגע לכמה דינים נחשב עבר הירדן כמו ארץ ישראל⁷, ויתירה מזה, שבכמה ענינים יש מעלה בעבר הירדן לגבי ארץ ישראל, וכמו בנוגע לערי מקלט, שענין זה

יהיו בהתבודדות מחברת אנשים, ויבואו בקלות יותר לידי דביקות באלקות ע"י מחשבה באלקות וענינים אלקיים, ולא יכנסו לארץ ישראל, ששם יצטרכו לעסוק בכל המלאכות שהם "עובדין דחול", "הזורע והחורש כו'", ולא יוכלו להסתפק רק בחלק מהמלאכות, כמו מלאכת גזוז וכו' השייכות לצאן.

ועפ"ז יובן הטעם שרצו להשאיר בעבר הירדן דוקא, אף שידעו שגם בארץ ישראל שנשתבחה בכל המעלות יש "ארץ מקנה", וא"כ היו יכולים לרעות את צאנם בארץ מקנה שבא"י — כי, אילו היו נכנסים לארץ ישראל, היו צריכים גם בכל שאר המלאכות דעובדין דחול, ולא רק במלאכות השייכות לצאן.

(4) פרשתנו (מטות) לב, יז.

(5) בשילוב מאמר ד"ה ומקנה רב תש"כ.

(6) ראה לקו"ש חכ"ח ע' 212 ואילך. וש"נ.

(7) ראה רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ד

הכ"ח. הל' רוצח ושמירת נפש רפ"י. ועוד.

(1) דלכאורה, איך יתכן שלא רצו להכנס לארץ ישראל, ובפרט שהי' זה אחרי שכבר כלו מתי מדבר, וכבר היו מוכנים להכנס לא"י, ולא הוצרכו אלא לעבור את הירדן, ועד ש"אילו זכו" היתה הכניסה לא"י באופן שאין אחרי גלות (ראה לקו"ש ח"ט ע' 346. וש"נ).

(2) נוסף לכך שלא הי' צורך במלחמה עם הלעו"ז, שהרי המלחמות היו נעשים מעצמם, וע"ד שהארון (דב"ר פ"ז, ט. ועוד) וענני הכבוד (מכילתא בשלח יג, כא. ספרי בהעלותך יו"ד, לד. במדב"ר פ"א, ב. ועוד) היו הורגים את הנחשים והעקרבים כו'.

(3) וגם המיעוט מבני ישראל — לא יהיו בהתבודדות מהעולם לגמרי (כסברת המרגלים), אלא יתעסקו עם העולם (שהרי הנשמה מלובשת בגוף, ומוכרחת היא לעסוק בצרכי הגוף) במקצת, מיעוטא דמיעוטא, כפי המוכרח — ע"ז ישעסקו במרעה צאן, שאז

התחיל משלש הערים שבעבר הירדן⁸, ועל ידם נפעל שגם שלש הערים שבארץ ישראל יהיו קולטות⁹.

אבל אעפ"כ, כללות הענין דעבר הירדן הוא רק הכנה בלבד (שכדי שיהי' ענין המקלט בארץ ישראל, צריך להיות תחילה ענין המקלט בעבר הירדן), ואילו תכלית המכוון הוא בארץ ישראל.

והענין בזה בעבודה הרוחנית:

ענינם של ערי מקלט הוא — הקליטה מ"גואל הדם", שהוא היצה"ר, ש"יורד ומסית עולה ומשטין"¹⁰, וקליטה זו נעשית ע"י התורה, כמארז"ל¹¹ "דברי תורה קולטין".

ומובן, שכדי שתהי' הקליטה מהיצה"ר כאשר נמצאים במעמד ומצב של התעסקות בעניני העולם (ארץ ישראל) — צריכה להיות ההתחלה וההכנה לזה בזמן שעדיין מופשטים מהעולם ועוסקים רק בתורה (עבר הירדן).

וכן הוא הסדר בשנות חיי האדם — שבתחילת העבודה ישנו משך זמן שהאדם צריך להיות מופשט מעניני העולם ולעסוק רק בתורה, ומשך זמן זה (עם היותו זמן מועט) פועל גם על כל השנים שלאח"ז, כאשר מתעסק בעניני העולם, שיוכל להתמודד ולהלחם עם הלעו"ז, ולעשות מהעולם — "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה"¹².

ג. וזוהי כללות ההוראה מסיפור בני גד ובני ראובן:

(א) היסוד לכל עניני העבודה — הן העבודה בארץ ישראל והן העבודה בעבר הירדן — הוא ענין המלחמה מתוך מס"נ. ע"י מנוחה ושינה — לא פועלים מאומה; מוכרחים להתייגע מתוך מס"נ.

(ב) תכלית המכוון הוא — להתעסק עם העולם ולעשות ממנו דירה לו ית'. ורק אצל מיעוט מבנ"י — לאחרי שיש אצלם ענין המס"נ — יכול להיות סדר העבודה של התבודדות קצת מעניני העולם, אם באופן ש"תורתן קבע ומלאכתן עראי"¹³, או אפילו באופן ש"מלאכתן נעשית ע"י אחרים"¹³ (וגם אז נקראת "מלאכתן", שנקראת על שמם), אבל, סדר זה הוא רק אצל מיעוט מבנ"י, כמו שבט ישכר ויהודה שענינם הוא להורות

(11) מכות י"ד, א.

(12) עקב יא, יב.

(13) ברכות לה, ב.

(8) ראה גם פרש"י פרשתנו (מסעי) לה, יג.

(9) ראה מכות ט, ב. רמב"ם שם פ"ח ה"ג.

(10) ב"ב טז, א (ובע"י שם). וראה סה"מ

ה'ש"ת ע' 159.

כו¹⁴, אבל אצל רובא דרובא דבנ"י סדר העבודה הוא באופן ד"הזורע והחורש כו"¹⁵. וכשם שהדברים אמורים בנוגע ל"קומה שלימה" דכללות ישראל¹⁶, כן הוא גם בנוגע לכל אחד מישראל, שרק בזמן מועט יש לו לעסוק בסדר העבודה דבני גד ובני ראובן, ואילו רוב ועיקר הזמן צריך לעסוק בסדר העבודה דארץ ישראל.

ג) ההתעסקות בעניני העולם באה לאחרי הכנה של מיעוט זמן שבו צריכים להיות מופשטים מהעולם ולעסוק רק בתורה, ואז יכולים לצאת לעולם ולעשות ממנו "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה".

* * *

ד. בענין "בין המצרים"¹⁷ מצינו במדרש¹⁸ ב' פירושים: פירוש הא' — "כהיא דתנן .. בסימניו ובמצרניו" (בין מיצר וגבולי השדות¹⁹), וכמובא במפרשי התנ"ך²⁰ ש"בין המצרים" י"ש גובה מכאן ומכאן ואין מקום לנוס", ולכן "כל רודפי השיגוה"²¹. ופירוש הב' — "יומין דעקא, משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב".

והחילוק ביניהם: לפי פירוש הא' — "בין המצרים" הוא הסיבה לכך ש"כל רודפי השיגוה", כיון שהיתה "בין המצרים"; ואילו לפי פירוש הב' — "בין המצרים" הוא מסובב מזה ש"כל רודפי השיגוה", שבגלל זה נעשו "יומין דעקא".

והענין בזה:

ישנם חמשה דברים שאירעו בתחלת ימי בין המצרים, וחמשה דברים שאירעו בסוף ימי בין המצרים²¹.

ובכן: כאשר אירע המאורע הראשון מהחמשה דברים — עדיין לא הי' הענין ד"בין המצרים", ורק מצד מאורע זה נעשה "בין המצרים", והיינו, שמאורע זה הי' הסיבה שמצד זה נעשו ימים אלו "בין המצרים", "יומין דעקא". ולאחרי שנעשו "יומין דעקא" — הנה מצד הענין ד"מגלגלין²² זכות ליום זכאי", ועד"ז גם להיפך, אזי נעשה "בין המצרים" ("יומין דעקא") הסיבה לכך ש"כל רודפי השיגוה".

18) איכ"ר פ"א, כט.

19) פי' מת"כ.

20) פרש"י עה"פ.

21) תענית כו, סע"א ואילך.

22) שם כט, א. וש"ג.

14) ראה יומא כו, א. סנהדרין ה, א.

וש"ג.

15) שבת עג, סע"א (במשנה).

16) ראה לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

17) איכה א, ג.

ועוד חילוק בין ב' הפירושים: לפי פירוש הא' — הרי "בין המצרים" מצד עצמו אינו ענין רע, ואין זה אלא שכאשר רודפים אחרי מי שנמצא "בין המצרים" הרי זה נעשה ענין רע, כיון שאינו יכול לברוח; אבל לפי פירוש הב' — הרי "בין המצרים" הוא ענין רע מצד עצמו, "יומין דעקא".

ה. והנה, התכלית ד"בין המצרים" הוא — שבקרוב יהפכו לששון ולשמחה (כמ"ש בתנ"ך²³ ומבואר במדרשי חז"ל²⁴), ועד שמהענין ד"בין המצרים" יבואו ל"נחלה בלי מצרים"²⁵, "נחלת יעקב"²⁶, "לא כאברהם כו' ולא כיצחק כו' אלא כיעקב שכתוב בו²⁷ ופרצת גוי"²⁸.

ועפ"ז מובן, שבהתאם לב' הפירושים ב"בין המצרים" ישנם ב' פירושים ב"נחלה בלי מצרים":

ובהקדם המבואר בלקו"ת פרשתנו²⁹ בד"ה ענין נחלת יעקב: "נחלת יעקב נק' נחלה בלי מצרים, וע' מזה בפרדס³⁰ ערך נחלה".

ובפרדס שם מבאר ש"נחלה בלי מצרים" קאי על ספירת הבינה, ומבאר ב' פירושים: (א) "בבינה אין מגיע שם צעקת וקטרוג הצרים הצוררים", והיינו, ש"מצרים" קאי על הצרים הצוררים, (ב) "מצרים מלשון מצר, והדבר המושג יש לו מצרים שהוא גדר הגבול, אבל בבינה ומבינה ולמעלה אין השגה כלל ואינה נגבלת, ולכן נקרא נחלה בלא מצרים, שאין לה גבול". ומבאר, ש"הת"ת יקרא לפעמים נחלה בלי מצרים. . בהיותו עולה למעלה בבינה" (וכמ"ש בלקו"ת ש"תפארת עולה עד הכתר אשר הוא למעלה מבחי' מיצרים וגבולים").

ונמצא, שב' הפירושים שבפרדס בענין "נחלה בלי מצרים" הם בהתאם לב' הפירושים שבמדרש בענין "בין המצרים":

ענין "בין המצרים" כפי' הב' שבמדרש, "יומין דעקא" — נהפך לששון ולשמחה להיות "נחלה בלי מצרים" כפי' הא' שבפרדס, שמתבטל צעקת וקטרוג הצרים הצוררים; וענין "בין המצרים" כפי' הא' שבמדרש, מלשון גבולים — נהפך לששון ולשמחה להיות "נחלה בלי מצרים" כפי' הב' שבפרדס, למעלה מהגבלת ההשגה.

(23) זכרי' ח, יט. וראה רמב"ם הל' תעניות בסופן.

(26) ישע"י נח, יד.

(27) ויצא כח, יד.

(28) שבת קיח, סע"א ואילך.

(29) מסעי צו, ב.

(30) שער כ"ג פי"ד.

(24) ראה תוספתא סוף מס' תענית. יל"ש

ירמי' רמז רנט. פס"ר פ' על נהרות בבל. ב"ר

ס"פ ויחי.

(25) ראה גם מכתב ו' מנ"א שנה זו (אג"ק

ו. ומזה מובן חילוק נוסף בין ב' הפירושים:

לפי פירוש הא' שבפרדס — הרי הענין ד"מצרים" עצמו הוא ענין לא טוב, שצריכים לבטלו. אבל לפי פירוש הב' שבפרדס — הרי הענין ד"מצרים" עצמו, ענין ההשגה, הוא ענין טוב, אלא, שאין זה תכלית השלימות, כיון שצריכה להיות גם העבודה שלמעלה מהשגה, אבל לאירך, צריך להיות גם ענין ההשגה, כי, ההשגה היא ההכנה והמעביר שעל ידה באים לבחי' שלמעלה מהשגה, ויתירה מזה, גם הענין שלמעלה מהשגה, תכליתו שיומשך ויאיר בהשגה.

וע"ד הידוע³¹ בענין "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"³², שגם הענין ד"בכל מאדך", תכליתו שיומשך ויאיר "בכל נפשך" בכל עשר כחות הנפש, כחות פנימיים.

וכן הוא בענין התורה, שענינה השגה, אלא שצריך להיות "ברכו בתורה תחילה"³³, שהו"ע הקבלת-עול שלמעלה מהשגה, וענין זה צריך להיות נרגש גם בהשגה בתורה, היינו, שבהשגה דתורה צריך להיות נרגש ענין האלקות שלמעלה מהשגה.

וזהו החילוק שבין תורה לשאר החכמות, להבדיל, ששאר החכמות כל ענינם הוא השגה בלבד, משא"כ בתורה צריך להיות נרגש גם האלקות, ובאופן שיאיר גם בהשגה, ואז גם ההנחה ("דער אָפלייג") בשכל היא בתוקף ובעומק יותר, מצד האלקות שבזה השייך לעצם נפשו.

ז. והנה, ע"פ האמור לעיל שכאשר הענין ד"בין המצרים" נהפך לששון ולשמחה אזי נעשה מ"בין המצרים" "נחלה בלי מצרים", מובן, שיש מעלה בענין "בין המצרים", שעל ידו דוקא באים להעילוי ד"נחלה בלי מצרים".

ומעלה זו היא לא רק להפירוש ש"בין המצרים" היינו בין הגבולים, כמו הגבול שבענין ההשגה (כנ"ל), אלא גם להפירוש ש"בין המצרים" היינו "יומין דעקא", מצד הצרים הצוררים — כיון שמזה דוקא באים ל"נחלה בלי מצרים".

ומזה מובן, שבבוא הזמן ד"בין המצרים" לא צריכה להיות נפילת הרוח (שפועלת חלישות בעבודה, כמבואר בתניא³⁴), אלא אדרבה, יש

31 ראה לקו"ת שה"ש מט, ב. ובכ"מ.

32 ראה נדרים פא, א. לקו"ש חט"ו ע'

33 וש"נ.

34 ראה ו, ה.

(34) פכ"ו.

לנצל את הענין ד"בין המצרים" (לפי ב' הפירושים) כדי להפכו ולבוא על ידו ל"נחלה בלי מצרים".

ועד"ז בכל ימי השנה, שכאשר ישנו ענין המיצר ומעכב כו', צריכים להפכו לטוב.

וע"ד המבואר בארוכה באגה"ק³⁵, שכאשר ישנו דבר המבלבל, אזי העצה היא להתבונן בענין גלות השכינה, שניצוץ הארתה מתלבש בבחי' גלות בהדבר המבלבל, וניצוץ זה שרשו נעלה מאד, שלכן ירד למטה כ"כ, כידוע³⁶ שכל הגבוה ביותר ירד למטה ביותר], וכיון שכן, הרי זה צריך לפעול בו התגברות ותוספת כח בעבודה.

וכן הוא בענין "בין המצרים", שדוקא ע"י המיצר נעשית התגברות והוספה יתירה, וככל שהמיצר הוא למטה יותר, עד להפירוש היותר תחתון ב"בין המצרים", הנה עי"ז דוקא יכולים להתקשר עם הגבוה ביותר.

וכן הוא בענין "בכל לבכך ובכל נפשך ובכל מאדך" — שהענין ד"בכל מאדך" קשור [לא רק עם "בכל נפשך", כנ"ל (ס"ו)] שהבלי גבול שלמעלה מהשגה צריך להיות מאיר ונוגש גם בהשגה, בכחות פנימיים, אלא] גם עם "בכל לבכך", "בשני יצריך"³⁷, והיינו, שדוקא ע"י היצה"ר (דוגמת הפי' היותר תחתון ב"בין המצרים") באים לעבודה ד"בכל מאדך", בלי גבול.

ח. ועפ"ז יש להוסיף בפירוש "בין המצרים" — לשון רבים:

כאשר ישנו ענין המיצר למטה, הנה "מן המיצר קראתי גו' ענני במרחב"³⁸, היינו, שע"י המיצר באים לבחי' מרחב העצמי, בלי גבול.

אמנם, בחי' מרחב העצמי נקרא ג"כ בשם מיצר³⁹, להיותו בכחינת נקודה שלמעלה מאורך ורוחב וגובה ועומק.

וזהו "בין המצרים" לשון רבים — שהמיצר שלמטה, שהוא מטה מטה ביותר, מתקשר עם המיצר שלמעלה, שהוא גבוה גבוה ביותר, מרחב העצמי.

וענין זה יתגלה כאשר יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, שתמורת

(38) תהלים קיח, ה.

(35) סכ"ה (קמא, א).

(39) ראה גם אוה"ת נ"ך ח"ב ריש ע'

(36) ראה לקו"ת פ' ראה יט, ג. ובכ"מ.

(37) ברכות נד, א (במשנה). ספרי ופרש"י א'לו.

עה"פ.

"בין המצרים" תהי' "נחלה בלי מצרים", כפי שיתגלה בקרוב ע"י משיח צדקנו.

* * *

ט. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אלה מסעי גו'.

* * *

י. אודות⁴⁰ מ"ב המסעות שבפרשת מסעי, אומר הבעש"ט⁴¹, שישנם כולם בכל אחד מישראל, במשך שנות חייו: "אשר יצאו מארץ מצרים"⁴² — לידת האדם, ואח"כ במשך ימי חייו — שאר המסעות, עד שבא לארץ החיים העליונה.

ואע"פ שבין המסעות ישנם מסעות שהם היפך הרצון העליון, ולכאורה, איך אפשר לקבוע סדר שבחיי כל אחד ואחד מוכרחים להיות ענינים היפך הרצון? — הרי זה מובן ע"פ ביאור הבעש"ט, שהמסעות עצמם הם קדושה, אלא (כיון שניתנה בחירה, הנה) מצד מעשיהם נעשו הענינים היפך הטוב. אבל כאשר בחירת האדם היא כדבעי, "ובחרת בחיים"⁴³ (והרי יש גם נתינת-כח וסיוע על זה, שהרי התורה אומרת לו "ובחרת בחיים"⁴⁴), אזי כל המסעות הם — עליות מחיל אל חיל בקדושה.

ומביא לדוגמא המסע ד"קברות התאוה", ש"שם קברו את העם המתאים"⁴⁵, שענינו בקדושה, ובמדריגה נעלית בקדושה — מדריגה שלא שייכת תאוה, היינו, לא זו בלבד שבפועל אין תאוה, אלא "קברו גו' המתאים", שאין זה בגדר שתהי' שייכת תאוה. אלא מצד התערבות הלעומת-זה הרי זה בא בציור היפך הטוב (ע"כ תוכן הביאור).

ומזה — בנוגע לענין מ"ב המסעות כפי שהם בחיי האדם הישראלי: המסעות וענינים שהיו עד עתה — יודעים כבר איזה ענינים נוצלו לטוב ואיזה להיפך; אבל בנוגע מכאן ולהבא, המסעות שצריכים עדיין לעבור אותם — יש לו את הבחירה והציווי לנצל את כל מסעותיו בקו הטוב.

42) ריש פרשתנו (מסעי).

43) נצבים ל, יט.

44) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 74. וש"נ.

סה"ש תש"ג ע' 63. וראה גם תו"מ חי"ח ע' 150. וש"נ.

45) בהעלותך יא, לד.

40) מכאן עד סוסי"א — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונרפס בלקו"ש ח"ד ע' 1083 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

41) הובא בספר דגל מחנה אפרים ריש פרשתנו (מסעי). וראה בהמאמר בתחלתו (לעיל ס"ע 139 ואילך).

ובפרט מצד הענין ד"ובחרת בחיים" — "אילנא דחיי"⁴⁶, פנימיות התורה, שהיא מגלה את הטוב שבכל ענין ומהפכת גם את הלא-טוב — לסם חיים⁴⁷.

יא. וכן הוא בנוגע לענין בין המצרים (שבימים אלו קורין לעולם פ' מסעי⁴⁸), שהענינים שגרמו לבין המצרים, הנה לולי התערבות הלעומת-זה, היו יכולים לנצלם בעבודה נעלית⁴⁹ בקדושה.

ובדוגמת חטא העגל, שהוא השורש של כל החטאים שלאחריו — הרי ידוע⁵⁰ שהחטא בא מזה שבנ"י התבוננו בהמרכבה (וב"פני שור" שבמרכבה) בשעת מתן תורה. ונמצא, שאפילו ענין כזה שיכול לגרום לחטא גדול ביותר, עד לחטא העגל — הנה כאשר ישנו "ובחרת בחיים", אזי מונעים את החטא, ויתירה מזה, שמנצלים הענין במדריגה נעלית בקדושה, עד להתבוננות בהמרכבה ואלפי שנאן וכו'⁵¹ — למעלה ממה שראה יחזקאל בן בוזי⁵².

ועד"ז מצינו גבי ירבעם בן נבט — שנזכר במשנה⁵³ כדוגמא למי שחטא והחטיא את הרבים — כדאיתא בגמרא⁵⁴ שהי' שונה ק"ג פנים בתורת כהנים; "וימצא אותו אחי' השילוני .. והוא מתכסה בשלמה חדשה ושניהם לברם בשדה"⁵⁵, "שחידשו דברים שלא שמעה אוון מעולם"⁵⁶. אלא שע"י התערבות הלעומת-זה נעשה אצלו הדבר בקצה היותר הפכי (ק"ג בגימטריא עגל⁵⁷). אבל מובן, שע"י "ובחרת בחיים" הי' יכול לנצל אותו השכל באופן נעלה ביותר.

וכמו"כ בנוגע ל"בין המצרים", שהענינים שגרמו לכך, הנה לולי התערבות הלעומת-זה הי' יכול לבוא מהם ענין נעלה בקדושה.

וגם לאחרי התערבות הלעומת-זה, הנה ע"י תשובה אזי זדונות נעשים כזכיות⁵⁸; ע"י תשובה — "מיד הן נגאלין"⁵⁹, בגאולה השלימה,

44) סנהדרין קג, ריש ע"ב.

45) מלכים"א יא, כט.

46) שם קב, א.

47) מאה קשיטה (להרמ"ע מפאנו) ספ"ח.

48) ל"ת להאריז"ל מלכים שם יב, כח. וראה

הגהות הרח"ו לזח"ב קסו, ב. קה"י

(לבעהמח"ס מלא הרועים) ערך עגל וערך ש"י

עולמות.

48) יומא פו, ב.

49) רמב"ם הל' תשובה פ"ד ה"ה.

46) זח"ג קכד, ב (ברע"מ).

47) ראה תניא אגה"ק סכ"ו. קונטרס עץ

החיים פי"א ואילך.

48) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב

(רצו, א), וריש פרשתנו (שסו, א).

49) כמובן מגודל הנפילה.

50) ראה שמו"ר פמ"ב, ה.

51) תהלים סח, יח.

52) ראה יל"ש יתרו רמז רפו בתחלתו.

53) אבות פ"ה מ"ח.

והימים האלו יהפכו לששון ולשמחה; ע"י "בין המצרים" נגיע ל"נחלה בלי מצרים", שתתגלה בקרוב ע"י משיח צדקנו.

יב. וזהו גם כללות הענין דשבת מברכים חודש אב:

אע"פ שעד עתה נוצלו ימים אלו בקו ההפכי, שלכן, "משנכנס אב ממעטין בשמחה"⁶⁰ — הנה מצד הענין ד"ובחרת בחיים" יכולים לפעול שיהי' הענין ד"מנחם-אב", לנחם ולבטל את הענינים הבלתי-רצויים דחודש אב,

— כולל גם הענינים הבלתי-רצויים שבפרשת המסעות, ובלשון רש"י⁴² (ממדרש⁶¹) "כאן חששת את ראשך וכו'", ועד"ז הענינים הבלתי-רצויים שבתחלת פרשת "אלה הדברים" שקורין במנחה, מ"במדבר" עד "ודי זהב", כפירוש רש"י "מנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן" —

וכהפירוש הפנימי במארו"ל "משנכנס אב ממעטין בשמחה", ש"ממעטין" הענינים הבלתי-רצויים דחודש אב — "בשמחה"⁶², ע"י שמחה של מצוה, כי, שמחה פורצת גדר⁶³, ולכן ע"י שמחה של מצוה, ובפרט כאשר השמחה היא באופן ד"ופרצת", מבטלים את כל ההגדרות וההגבלות, ועד שמנצלים את הענין ד"בין המצרים" לעשות ממנו "נחלה בלי מצרים", והיינו, שמן המיצר היותר תחתון באים להמיצר היותר עליון, מרחב העצמי,

כפי שיתגלה כאשר הימים האלו יהפכו לששון ולשמחה, במהרה בימינו.

(62) ראה מאור ושמש פ' וישב (עה"פ לט,

ב). וראה גם תו"מ ח"ג ע' 256. ועוד.

(63) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.

ועוד.

(60) תענית כו, ריש ע"ב (במשנה).

(61) תנחומא פרשתנו (מסעי) ג. במדב"ר

פכ"ג, ג.